

Zastavme kolorektální karcinom

Pilotní projekt podpory screeningu a včasné diagnostiky kolorektálního karcinomu v České republice

projekt podpořilo Ministerstvo zdravotnictví ČR v rámci Programu podpory preventivních programů vážných onemocnění. Informační zázemí projektu "Časný záchyt kolorektálního karcinomu" podpořila výzkumným grantem společnost ROCHE, s.r.o.

„Zastavme kolorektální karcinom“ – stručné představení projektu

Projekt „Zastavme kolorektální karcinom“ je pilotní snahou o zvýšení informovanosti mezi odbornou lékařskou veřejností; zejména v jednotlivých regionech ČR. Projekt začíná cyklem odborných regionálních seminářů pod záštitou Komise pro screening kolorektálního karcinomu Ministerstva zdravotnictví České republiky, jejichž cílem je informovat odbornou veřejnost o Národním programu screeningu, a dále o nutnosti a možnostech včasné diagnostiky a standardní léčby kolorektálního karcinomu v České republice.

Ve výskytu tohoto vážného onemocnění jsme bohužel na světové špičce. Ročně tímto druhem nádoru onemocní více než 8 000 lidí a přibližně 4 200 pacientů na diagnózu kolorektálního karcinomu umírá. Přitom je prokazatelné, že při včasné zachycení onemocnění v prvním stadiu má naději na uzdravení až 75 % pacientů.

Primárním cílem programu je komunikace s odbornou veřejností a adekvátní informování všech zapojených odborných společností. Projekt je snahou o změnu zažitých stereotypů odborné veřejnosti, a nezbytná spolupráce všech zúčastněných odborných lékařských společností, zdravotních pojišťoven včetně krajských samospráv.

V současnosti hradí zdravotní pojišťovny klientům od 50 do 54 let jednou ročně test na okultní krvácení ve stolici /TOKS/, který může být do jisté míry prvním signálem onemocnění. Od letošního roku mohou lékaři pacientům od 55 let nabízet také preventivní kolonoskopické vyšetření. V raném stadiu dokáže nemoc spolehlivě zachytit právě kolonoskopie.

Projekt od října 2009 zahájil cyklus odborných regionálních seminářů v ČR pro lékaře angažující se v prevenci a léčbě kolorektálního karcinomu. V prvním pololetí roku 2010 se předpokládá uspořádání pěti regionálních seminářů, do konce roku 2010 pak dalších tří.

„Zastavme kolorektální karcinom“ – anotace v bodech

Cíl:

- uspořádání regionálních seminářů zástupců různých odborných lékařských společností angažovaných v péči o pacienty s kolorektálním karcinomem a ve screeningu CRC,
- posílení vzájemné komunikace a spolupráce odborných lékařských společností v jednotlivých regionech

Záštitu projektu:

Komise pro screening kolorektálního karcinomu Ministerstva zdravotnictví ČR a odborné společnosti:

- Sdružení praktických lékařů ČR
- Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
- Česká gastroenterologická společnost ČLS JEP
- Česká onkologická společnost ČLS JEP
- Česká gynekologická a porodnická společnost JEP

Pořadatelé:

Regionální koordinátoři kolorektálního screeningu
Komplexní onkologické centrum daného regionu
Institut biostatistiky a analýz, Masarykova univerzita, Brno

Cílové skupiny:

Odborná veřejnost angažovaná v prevenci a v léčbě kolorektálního karcinomu, především praktičtí lékaři, gastroenterologové, onkologové, onkochirurgové, gynekologové

Internetový portál www.kolorektum.cz

1. října 2009 byl zpřístupněn v češtině i angličtině první komplexní internetový portál v ČR zabývající se problematikou kolorektálního karcinomu. Portál je určen lékařům, pacientům i široké veřejnosti; ve své první verzi nese především informace o screeningu kolorektálního karcinomu a adresný seznam kolonoskopických center.

Obr.: Ukázka z portálu www.kolorektum.cz

KOLOREKTUM.CZ | SCREENING KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU [ISSN 1804-0888] česky | anglicky | mapa webu

screening kolorektálního karcinomu

KOLOREKTÁLNÍ SCREENING

- INFORMAČNÍ PODPORA
- TECHNICKÁ SEKCE
- VÝSLEDKY PROGRAMU
- EPIDEMIOLOGIE
- DIAGNOSTIKA A LÉČBA
- PŘEŽÍVÍ A KVALITA PÉČE
- DOPORUČENÉ POSTUPY
- KONTAKTY

Pro veřejnost Pro odborníky

Pro odborníky → KOLOREKTÁLNÍ SCREENING → Screeningový proces

Screeningový proces

Na screeningové vyšetření karcinomu kolorekta má právo každý asymptomatický muž či žena starší 50 let. Jedinci zahrnutí do screeningu nesmí splňovat kritéria vysokorizikových skupin pro karcinom kolorekta. Pro osoby s pozitivní osobní či rodinnou anamnézou rizika karcinomu kolorekta jsou vypracovány jednotlivé dispenzární programy, lišící se dle stupně rizika.

Postup screeningového programu je možno rozdělit do dvou kategorií dle věkových skupin vyšetřovaných jedinců.

A. Asymptomatictí jedinci ve věku 50-54 let

1. Klient/klientka navštíví svého praktického lékaře nebo gynekologa. Lékař provede test na okulní krvácení ve stolici (TOKS), toto vyšetření se u bezpříznakových jedinců provádí v jednoročním intervalu.
2. V případě negativního výsledku je za rok TOKS u dané osoby opakován.
3. V případě pozitivního výsledku (TOKS+) je klient/klientka odeslán/a na screeningovou kolonoskopii na schválené pracoviště (statut Centra, viz níže). Podmínkou úhrady tohoto vyšetření z prostředků veřejného zdravotního pojištění je doporučení praktického lékaře.
4. Pokud je výsledek kolonoskopického vyšetření **negativní**, screeningový program je na 10 let přerušen. Tím se klient/klientka automaticky přesouvá do schématu vyšetření pro věkovou skupinu starších 55 let.
5. V případě **pozitivního** kolonoskopického vyšetření ve smyslu kolorektální neoplazie se další diagnostický a terapeutický postup řídí dle doporučení pro pacienty s vysokým rizikem tohoto onemocnění.

```

graph TD
    A[KLIENT/KLIENTKA 50-54 let] -- Screeningový test TOKS --> B[PRAKTICKÝ LÉKAŘ/GYNEKOLOG]
    B -- negativní --> C[návrat do screeningu za 1 rok]
    B -- pozitivní --> D[Screeningová kolonoskopie]
    D -- negativní --> E[GASTRO-ENTEROLOG]
    D -- pozitivní --> F[GASTRO-ENTEROLOG]
  
```

PARTNERI A OSOBNÁ ZÁŠTITA PROJEKTU

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

CGS

IBA

ORION

Roche